

DUHOVNO ŽIVLJENJE

74

Družinski
časnik za
lovske
seljence

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE

Weekly Review

0 centavos

BUENOS AIRES

12 — I — 1935

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Splošno kulturna tedenska slovenska izseljenska družinska revija.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

je splošno kulturna slovenska izseljenska družinska revija in izhaja tedensko.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodopivecova, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Naročnina znaša:

- a) Za Republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severo-ameriške Združene države in Kanado, letno \$ 5.— w/n (arg. pap. pesov), milreis 20.—, severoameriški \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.—.
- b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.— (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.—, francoskih frankov 25.—, Lir 20.—, mark 4.50, holandskih goid. 2.50, šilingov 10.—, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.—.

Da sleherkemu omogočimo naročitev našega lista, sprejemamo na račun naročnine vsak znesek, tudi če nam ga pošljete v znakmah, in bomo pošiljali naročniku list dva meseca za vsak plačani peso.

Naročnino je najboljšje nakazati v argentinskih pesih m/n, bodisi v priporočenem pismu, bodisi potom bančnega čeka "sobre Buenos Aires", ali s poštnim giro, ne pa z bančnimi čeki, ki se glasijo na tuje valute.

(Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

LA VIDA ESPIRITUAL
BUENOS AIRES, ARGENTINA
Avalos 250, U. Telef. 59 (Pat.) 3919.

Franc Krašovec, Lavallo (Buenos Aires):

KSAVER MEŠKO — ŠESTDESETLETNIK

Značaj našega lista nam sicer ne dopušča, da bi pisali v njem kake visokoznanstvene življenjepisne razprave, za katere so poklicane druge slovenske revije, vendar s ponosom povdarjamo, da vsebuje pričujoči kratki in poljudni Meškov življenjepis nekatere podrobnosti, ki jih nismo nikjer drugje opazili in ki najbrže tudi naši domači slovenski javnosti še niso znane.

Razumljivo, da se ob njegovem jubileju tudi mi iz vsega sreča pridružujemo Meškovim slavilcem in voščilecem ponovno ga proseč, naj se njegovo dobro, zgovorno in domoljubno pero spomni tudi nas izseljencev in tako perečih naših problemov.

Miljenec slovenskega naroda Franc Ksaver Meško se je rodil dne 28. oktobra 1874 pri Sv. Tomažu ob Ormožu v Slovenskih Goricah, v bližini prejšnje hrvatsko-štajersko-madžarske meje. Postaja Središče je bila še štajerska, prihodnja postaja Čakovec pa je bila že na Madžarskem. Ksaver Meško je torej rojak onih poetičnih Slovenskih Goric, ki jih sam tako divno opisuje v svojih "Črticah", in kjer je tekla zibel celemu nizu naših velmož: Božidarju Raiču (politik), Stanku Vrazu (slovstvenik) in Miklošiču (glasoviti slavist), katerega cenjeni čitatelji Duhovnega življenja že bolj od blizu poznajo.

Dvorazredno ljudsko šolo je obiskoval Meško pri Sv. Tomažu. Eno leto je hodil v nemško mestno šolo v Ptuj, da je mogel napraviti sprejemni izpit za nemško nižjo gimnazijo v Ptuj. Ptujsko nižjo gimnazijo je obiskoval od l. 1886—1890; od leta 1890—1894 pa višjo državno gimnazijo v Celju, kjer je maturiral l. 1894. Temu je sledilo triletno študiranje bogoslovja v Mariboru. Nato je vstopil v samostan benediktincev v št. Pavlu v Labodski dolini (Koroška), da se izvežba za profesorja filozofije, kojo bi bil imel predavati pozneje na njihovi gimnaziji. Ali po benediktinskih redovnih pravilih bi bil moral čakati ceja tri leta duhovniškega posvečenja. Prosil je sicer naj ga pošljejo prej na vseučilišče. Ali te prošnje mu redovni predstojniki niso uslišali. Zato je izstopil z benediktinskega samostana ter šel v bogoslovje v Celovec. Poleg tega je bilo v št. Pavlu vse nemško, kar mu je — mlademu in navdušenemu Slovincu — težko delo. L. 1898 je sprejel v Celovec duhovniško posvečenje.

Še kot bogoslovec je začel pisateljvati in sodelovati pri "Do-

mu in Svetu" ter "Ljubljanskem Zvonu". L. 1896 je objavil v "Lj. Zvonu" več pesmi, povest "Hrast" v "Dom in Svetu" pa "Trnje in labor". L. 1897 je izhajal v "Lj. Zvonu" celo leto njegov glasoviti roman "Kam plovemo", ki je bil preveden na **enajst jezikov**. Kot škocijanski kaplan je obelodanil v založbi "Slov. Matice" dve knjigi "Slik in povesti", ki so prava poezija v prozi, jim v slovenskem slovstvu ni primere ter imajo kaj podobnega in enakovrednega le še Nemci v Heine-ju ter Rusi v Lermontovu.

Po novi maši je kaplanoval Meško dve leti v Škocijanu ob Klopinskem jezeru, dve postaji pod Celovecem, na kar ga najdemo leta 1900 kot kaplana v Žabnicah, župnijo pod katero spada slavna božja pot Sv. Višarje. Na Sv. Višarjah je napisal "Življenje večerna molitev", delo, ki je bilo urno prevedeno v češčino ter doživelo na Češkem rekordno naklado 12.000 izvodov, tako da to njegovo delo najdemo skoro v vsaki češki šolski knjižnici. Ali svetovišarskega delovanja je bilo kmalu konec in še istega leta so ga cerkvene oblasti poslale za župnega upravitelja v Knezovo (nemški: Gnesau) na Gornjem Koroškem, med Nemce, po večini protestante. Ko se je Meško selil gori je čakal v Trgu (nemški: Feldkirchen) blizu Osojskega jezera na poštni voz. Pa pride mlad gospod z dražestno gospo in se mu takole predstavi: "Pfarrer von Weissenbach — župnik iz Belega potoka." Tako se je imenoval tisti konec župnije Gnesau kjer je bila protestantska cerkev. Vas je imela 2 župniji: en del je bil protestantski drugi pa katoliški. "Und das ist meine Frau — in to je moja žena". Za Meška, katoliškega duhovnika, je bila seveda ta "žena" nekaj čudnega. Pa so se peljali skupaj, 3 ure v gore, in se prav spoprijateljili. Ko je par mesecev na to Meško zopet moral vzeti potno palico v roke, ker je bil premeščen kot župni upravitelj v Gerbinjski Klošter, se je zbralo ob njegovem slovesu vse prebivalstvo Knezove, katoliško in protestantsko, in protestantski pastor mu je govoril poslovilne besede končujoč jih takole: "Wir danken Ihnen. Sie waren ein recht christlicher Priester, weil Sie das Gebot der Nächstenlebe befolgt haben. — Zahvaljujemo se Vam. Vi ste bili res krščanski duhovnik, ker ste upoštevali zapoved ljubezni do bližnjega."

Prvega maja 1901 je bil Meško postavljen za župnika pri Sv. Danijelu nad Pliberkom, v popolnoma slovenskem okolišu, kjer je deloval celih 5 let. Hribovit kraj, kjer je oskrboval tudi še sosednjo župnijo Strojno, ležečo 1000 m nad morsko gladino. Bivanje v Štanjelu spada med najplodonošnejšo dobo njegovega lite-

rarnega delovanja. Tu je nastal "Mir božji", "Ob tihih večerih", drama "Na smrt obsojeni", potopisi "Lastovkam nasproti", "Pod južnim solncem". V tem času je objavil pri Mohorjevi družbi tale dela: "Nerec", "Poljančev Cencek", "Petelin in gosak".

Leta 1906 je prišel za župnika k Mariji na Zilji. To je bila zložna župnija, nič kaj hribovita in ob vratih večjega kulturnega centra — Beljaka. Tu je dovršil delo "Na Poljani" (1907 izdala Slov. Matica), dramo "Mati", "Črna smrt", "Pri Hrastovih", "Volk spokornik", "Našim malim", "Mladini", "Legende sv. Frančiška" itd.

Za časa svetovne vojne je moral Meško izpiti čašo pelina prav do dna. V Buenos Airesu živijo Slovenci (na pr. rodbina Prezleva), ki so bili nastanjeni za časa vojske kot begunci pri Mariji na Zilji ter bili priče gorja, ki ga je Mešku naprtila človeška zloba.

Pri Mariji na Zilji je živel Nemeč, protestantski gostilničar, ki je bil Meškov najzagrizenejši nasprotnik. Naprtil je Mešku toliko gorja, da ga je le težko kedaj naprtil človek človeku. Kakor da ga je zadela šiba božja se je brezvestnež kmalu potem ko je dovršil svoje herostratsko delo, v najlepši moški dobi smrtno ponesrečil.

Je pa imel Meško za časa vojne tudi svoje prijatelje. To je bil zlasti Meškov sosed v Štebnu, "ki je bil in ostane pač vedno zlata duša"; kot vojak ga je iskal skritega za skladow drv v peči; dregal je v drva z bajonetom, pa ga ni ranil in ne zapazil.

Pri Mariji na Zilji je imel Meško tudi vdanega mu cerkovnika, ki je bil avstrijskim oblastim trn v peti. Za časa vojne je hotel kupiti na celovškem kolodvoru po slovenski vozni listek do Beljaka. Blagajničarka mu ga ni hotela dati marveč ga je podučila: "Hier wird deutsch gesprochen. Klagenfurt ist eine deutsche Stadt. — Tu se govori nemški. Celovec je nemško mesto". Mož je mirno najel postrežčka, da mu je kupil vozovnico ter je odšel na peron. Tu ga je redar aretiral brez najmanjšega vzroka in vtaknil v luknjo, kjer je čakal na ostro sodbo od sedmih zvečer do desetih zjutraj. Pravična sodba se je glasila: 24 ur zapora.

Za časa vojne je bil Meško v ječi, obdolžen skupno s župnikom Trunkom od Sv. Križa v Peravi pri Beljaku, Trunkovim cerkovnikom Grafenauerjem in odvetnikom Dr. Ghon-om iz Beljaka — veleizdaje. In kazen za veleizdajo je bila za časa vojne brez posebnih razprav — smrt. Obdolžili so jih, da so ponoči dajali Lahom signale čez goro Dobrač. Iz cerkvenega zvonika na Zilji baje v Beljak in od tam dalje. Ker se je na Zilji prišlo v zvonik

od zunaj, je mogoče, da so Meškovi nasprotniki, zlasti protestantski gostilničar Moser, njegov smrtni sovražnik, ponoči res kaj svetili gori v zvoniku. Rešila pa je obdolžence sama božja previdnost, da niso viseli ali dobili krogle. Ko so obdolženci bili v ječi, je vojaštvo več noči delalo poskuse, če bi se res dalo dati signale od Beljaka na laško fronto. Nekje na Dobraču so iztaknili 4 podrte smreke, ki bi jih naj dali oni posekati, da bi tam čez dajali signale. Pa se je na srečo obdolžencev izkazalo, da je to vobče nemogoče. To jih je rešilo. Celovski knezoškoč Dr. Adam Hefter, bavarski Nemeč, je Meška po osvobodilnem pravoreku obiskal ter mu rekel: "Sreča za Vas je bila, da vojaško sodišče" — ti ljudje so bili popolnoma pijani vsled svoje premoči — "ni šlo do skrajnosti: ter vas ni kar brez preiskave obsodilo (kakor se je to za časa vojne pogostokrat dogajalo). Pozneje bi se bila Vaša nedolžnost izkazala, ali kdo bi Vas mrtvega obudil k življenju?" Mešku je bil celovski vladika res iz srca naklonjen. Še pozneje, ko se je bil Meško že umaknil iz Koroškega, mu je pisal naj pride nazaj, češ: "jaz bom storil za vas vse kar morem, ker vem, da ste za časa vojne mnogo po nedolžnem trpeli."

Najtežjo butaro pa je Meško moral zaviheteti na svoja rame: na v januarju l. 1919 ko je moral dne 5. januarja, torej v najhujši zimi, bežati pred podivjano nemčursko druhaljo v najhujšem snežnem metežu po noči preko pozimi skoro nepristopnih Karavank na Kranjsko da si reši dobesedno — golo življenje, kajti kar je zapustil na Zilji — obleko, pohištvo in knjige — so mu vse uničili in požgali. Meško nam je ta beg klasično popisal v kalendarju Mohorjeve družbe za leto 1921. Kdor tega spisa ni čital, naj si ga nabavi. To je eden najginljivejših svojevrstnih biserov slovenske književnosti. Primerjati se mu dajo v svetovni literaturi edino Silvio Pellico-ve: "Le mie prigioni — Moje ječe", kjer lombardski Italijan opisuje kako so ga preganjale avstrijske oblasti.

Po uspelem begu je Meško bival dalj časa na Brezjah in se ni hotel vrniti v tužni Korotan, dasi ga je vabil celovski knezoškoč, kakor smo ravnokar videli. Končno se je njegova zadeva tako uredila, da mu je mariborski škof podelil župnijo Sele pri Slovenjgradu. Pred par meseci so se spomnile Meška tudi cerkvene oblasti. Bil je imenovan za dekana v Slovenjgradu, za samo njegovo šestdesetletnico, pa ga je imenoval Vatikan za monseñora, svojega tajnega komornika.

Ko sem kot mlečnozob prisostvoval leta 1900 odkritju Pre-

Po vsej Ameriki, južni in severni, delajo zadnji čas veliko reklamo za pogozdovanje. Znano je, da so nedavno začeli zasajati v Združenih Državah gozd, ki bo 1600 km dolg in 160 km širok in v katerega bodo zasadili tri milijarde t. j. tri tisoč milijonov dreves. Vmes bodo pustili prazen prostor za njive in travnike. Računajo, da bodo ti ogromni gozdovi močno izboljšali podnebje, ki je bilo ravno vsled pomanjkanja gozdov presuho in nerodovitno.

šernovega spomenika v Ljubljani, je izšel "Ljubljanski Zvon" v posebni izdaji ter prinesel izvlečke prestav Prešernovih del v 11 jezikih. Najbrže le malo Slovencev ve, da so prevedena Meškova dela na 21 (enaindvajset) tujih jezikov. Celó Albanci lahko čita-jo nekatera Meškova dela v svojem narodnem jeziku. Tudi buenosajreška "Prensa" je pred par leti objavila par njegovih črtic. Najbolj so si ga pač osvojili Nemci in Čehi. Ena izmed največjih nemških žaložb Herder v Freiburgu i/Breisgau je izdala celo vrsto Meškovih knjig prevedenih v nemščino. Nedavno mi je neki Litvanec kazal Meškovo "Življenja večerna molitev" prestavljeno v litvanščino. Da je Mešku dan trgovski duh, koliko zlatnikov bi si bil lahko nakoval z avtorskim pravom med tujimi narodi! Ali Mešku očitvidno ni za premoženje tega sveta. On, ki je doslej najlepše predstavil slovensko ime tujim narodom, je še danes reven hribovski župnik, ene najmanjših in najubožnejših in najodročnejših slovenskih župnij. Celó po pošto mora hoditi v dobro uro oddaljeni Slovenjgradec. Slovenska javnost pa je to Meškovo skromnost tako nagradila, da mu je leta 1924 za njegovo petdesetletnico zbrala narodni dar, ki je dosegel za naše slovenske razmere čedno svoto — 60.000 dinarjev.

**

Najbolj značilno je za Meška neko mehko, mirno, toplo, skoraj žensko-nežno in materinsko čuvstvovanje, opazovanje in vrednotenje življenja. Iz njegovih del sije globoka vernost. Saj je duhovnik. Rad se pogloblja vase, razmišlja, govori o pokori, išče pokoja. Dragocen odlomek Meškove verske poezije je prinesla božična številka našega Duhovnega življenja, zadnja dva prizora iz njegovega božičnega misterija: Henrik, gobavi vitez. Ko gleda resnično življenje, se mu zdi, da bi moralo biti drugačno, zato se vprašuje "Kam plovemo"? Meškovo posebno veselje je mladina, s katero v svojih spisih tako rad kramlja, se z njo smeje in veseli, joka in igra, pa jo tudi poučuje in svari. Najpomembnejša njegova dela so vsekakor ona o slovenskem narodnostnem vprašanju. Naj tukaj omenim, da Meškove drame "Na smrt obsojeni" avstrijska vlada pet let (do leta 1908) ni dovolila ne vprizoriti, ne natisniti.

Odveč bi bilo praviti, da je pisatelj Meško tudi osebno sama nežnost in dobrotá. Kamor pride, povsod ga cenijo in ga imajo radi. Tudi avstrijski Nemci in nemčurji ga niso mrzili kot človeka marveč samo kot zavednega Slovenca in slovenskega javnega de-

lavca. Neverjetno veliko si Meško dopisuje. Tudi s slovenskimi izseljenci v Severni in Južni Ameriki. Čez vse imajo radi Meška berači in otroci, katerim deli vsakomur svoje: beračem dinarje in bombone otrokom. Bližnje mestece Slovenjgradec je že pred desetimi leti izvolilo Meška za svojega častnega meščana in tudi imenovalo po njem eno izmed svojih ulic.

Izseljencem

Na izseljensko nedeljo 1934.

Ko lastovke se poslovijo
in odleté od naših hiš,
zaganja v osamelost našo
jesenskega se vetra piš.

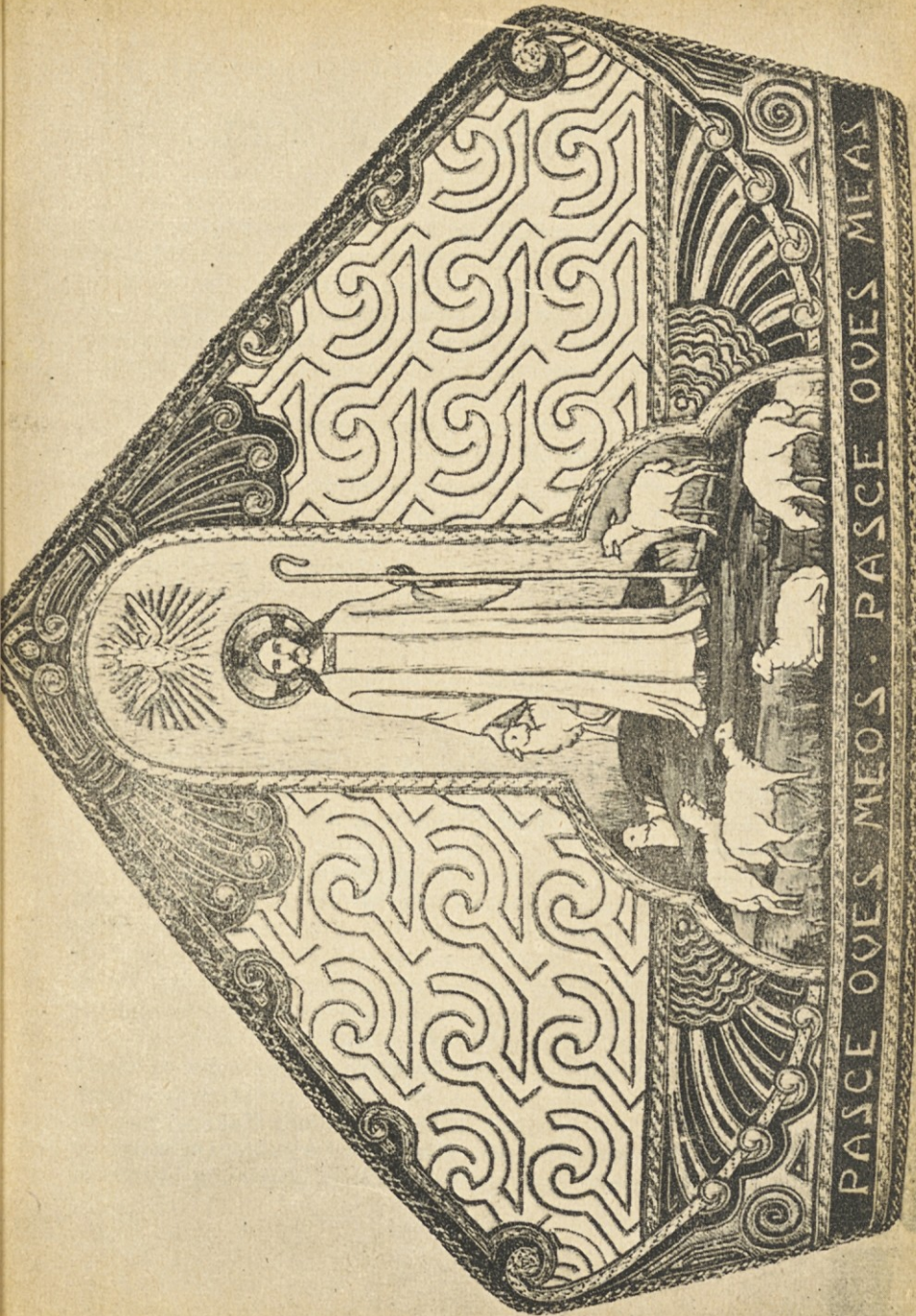
A lastovke leté
čez dóle in goré,
ne zmenjjo se ptice
za željne naše klice,
ki jih želé nazaj, nazaj.

Od skupnih ste domov
tako se izselili,
vi dragi nam in mili!

Ne čujete glasóv,
kot lastovke spomladi,
ki vas nazaj bi radi?

O, v naših srcih sto je nad,
da pride ktera še pomlad,
ko želja naša vas dokliče
v doline naše in na griče,
kjer cerkve se belé
in k Bogu v njih kipé
iskrene prošnje in molitve,
da tuje čas bi bil končan
da bi vrnitve in združitve
zazóril spet veseli dan!

Desno: Dragocena škofovska kapa
(mitra), ki so jo pred kratkim kato-
liška društva darovala pariškemu kar-
dinalu Verdieru.

PASCE OVES MEOS. PASCE OVES MEAS

Oj, Triglav moj dom...

Ni je v Sloveniji gore, ki bi bila tako tesno združena s slovenskim sreem, s slovenskim čuvstvovanjem in s slovensko preteklostjo, kot je naš gorenjski velikan — Triglav. Opevan v pesmi in proslavljen v pripovedi, spremlja slovensko ime tudi izven mej naše ožje domovine in krepi narodno zavest v vsaki večji prijateljski družbi, katere tako radi pozivljajo znani domorodni glasi:

“V gorenjsko oziram se skalnato stran,
Triglava blišče se vrhovi...”

Po svetovni vojski je njegov ugled še narastel. S svojim 2864 m visokim vrhom tvori Triglav najvišjo točko v celi Jugoslaviji. Kot mnogo izkušen starec zre neprestano doli po slovenskem svetu, opominjajoč sinove majke Slave, da je v slogi moč. Število njegovih oboževalcev in obiskovalcev vidno narašča, triglavi skalnati vrh postaja leto za letom bolj privlačen in priljubljen.

Tudi jaz sem že večkrat imel napravljen načrt, ogledati si Triglav zgoraj in ne samo spodaj na vznožju, toda ostalo je navadno samo pri načrtu. Preteklo leto pa nisem mogel in si tudi nisem več upal odlašati: Pievnikovim iz Clevelanda sem bil trdno obljubil, da pohitim z njimi o velikih počitnicah na triglavsko grmado in da poiščem ondi Zlatoroga z njimi in njegov dragogeni zaklad.

Izpolniti pa sem mogel samo prvi del obljube.

Od Ljubljane do Bohinjske Bistrice nas je dne 11. avgusta popeljal jutranji vlak. Troje nas je bilo. Dasi sem se že nešteto-krat vozil po znanem Sorškem polju med Škofjo Loko in Kranjema in po Savski dolini navzgor proti Brezju in Bledu, me je vendar radovednost premagala: stopil sem na ploščad in sem dal prost polet svojim čustvom.

Bilo je lepo poletno jutro. Višnjevo modro nebo so zlatili žarki vzhajajočega solnea, ki so se odbijali na vrhovih gorenjskih planin. Ah, ti slovenski hribi in planine! Kakor venec na glavi brhke neveste se ti zde: zeleni gozdovi oklepajo strma in položna brda, pašniki podijajo roko skrbno obdelanim njivam in

travnikom, na slemenih pa gleda iz drevja — kakor poročni biser iz venca — gozdna kapelica ali vaška cerkvice. Iz čutečega srca se nehote izvije globok vzdih, duh pa venomer ponavlja:

“Slovenski svet, ti si krasan,
ti poln nebeške si lepote...”

In z brzino vlaka hite misli po nebotičnih vrhovih in jih oklepajo, kakor jih objema in budi vriskajoči odmev veselega pastirja.

Tik mene sta stala gospod in gospa. Njun živahen razgovor me je vzdramil. Gospa je bila srednje velikosti, prej debela kot suha. Bister pogled črnožametastih oči so senčile močne obrvi, lahko nabrekle ustnice pa je obkrožal ljubeznjiv nasmešek.

“Ali veste, kaj mi najbolj ugaja na slovenskem svetu?”

“Bom težko uganil, rajši sami povejte.”

“Cerkvice, kapelice in nešteta znamenja, ki gredo mimo nas kakor lastovke v zraku. Naj stoje ob vhodu ali izhodu vasi, na križiščih cest ali sredi selišč, na križpotih na polju ali prelazih in mostovih, vselej tvorijo neoporečno umetniško obogatitev kraja ali pokrajine. Enoličnost pota je po njih ublažena, popotnikova misel se pri njih odpočije ali iznova poživi. Koliko bi vedele povedati o krajevni zgodovini o duševnem razpoloženju in o težavah ljudstva, ki jih je postavljalo. Slovenskemu ljudstvu v čast moram poudariti, da so kapelice in cerkve povsod prav skrbno negovane in čedno ohranjene.”

“Hvala, gospa, za lepi poklon! Vendar Vam odkrito priznam, da so tudi mene napolnjevala podobna čustva, kadar sem po daljšem bivanju v tujini stopil na domača tla. Zagledaš sliko vaše kapelice — pred teboj vstane vsa poezija mladostne sreče. Tu se počakajo ob nedeljah dekleta, da gredo skupno k sveti maši, tu je običajno zbirališče fantov, ko hodijo na vas, tu postavljajo celo poprtniki krsto, da se mrtvi zadnjikrat poslovijo od domače grude.”

“Komu so pa posvečene?”

“Večina slovenskih kapelic je posvečena Mariji in presvete-mu Sreću. Razumljivo! Za škofovanja bivšega vladike dr. Jegliča se je namreč ves slovenski katoliški preporod vršil pod okriljem Marije in Njenega božjega Sina. Geslo dr. Jegliča je namreč bilo: Po Mariji k Jezusu!”

Vlak je drdral dalje, mi pa smo v domače prijateljskem tonu razpravljali o lepoti slovenskih gora, o našem gospodarskem vprašanju in o našem vernem ljudstvu — in zdelo se mi je, da v nju-

nih prsih bije pošteno slovensko sree. Z otroško, zaupno odkritosrčnostjo mi je gospa pokazala listič, na katerega je v frančiškanski cerkvi v Ljubljani prepisala napis sloveče Marijine podobe: Marija, bodi moje rešenje.

Bled! Katero slovensko sree se ne vzradosti ob zvokih tega imena! Ne daleč pod postajo bohinjske železnice se razteza sloveče Blejsko jezero in sredi njega "otok bleški, kinč nebeški" z znanim Marijinim svetiščem, med temno zelenim drevjem pa se leskečejo bele hiše in razkošne vile letoviščarjev in domačinov. Nad vodo vrh sive skale visi starodavni grad, v ozadju pa se dvigajo prostrana Jelovica, pokrita z gostimi šumami, in vrhovi Karavank in sosednjih planin. Krasna je slika neomadeževane lepote narave! Zato po pravici poje Lujiza Pesjakova:

"Kraljestvo krasote je tu na ogled:
zares domovine veselje je Bled."

Ponovni žvižg lokomotive, kolesa se zaobrnejo, vlak hiti dalje in dospe čez tri železne mostove in tri kamnite predore na našo zadnjo postajo — v Bohinjsko Bistrico. Pred našimi očmi se razgrne Bohinj in mogočni kolobar nešteti vrhov, ki jim je najvišji vladar veličastni Triglav.

Da pridemo hitreje do zaželjenega cilja, jo udarimo po poti za farnim pokopališčem proti Savi Bohinjki. Pri znamenju Križanega in Njegove žalostne Matere zapustimo deželno cesto in krenemo na ozko stezo, ki vodi po hladnem gozdliču in zeleni senožeti v Srednjo vas, pomaknjeno prav k nogam sivega Triglava.

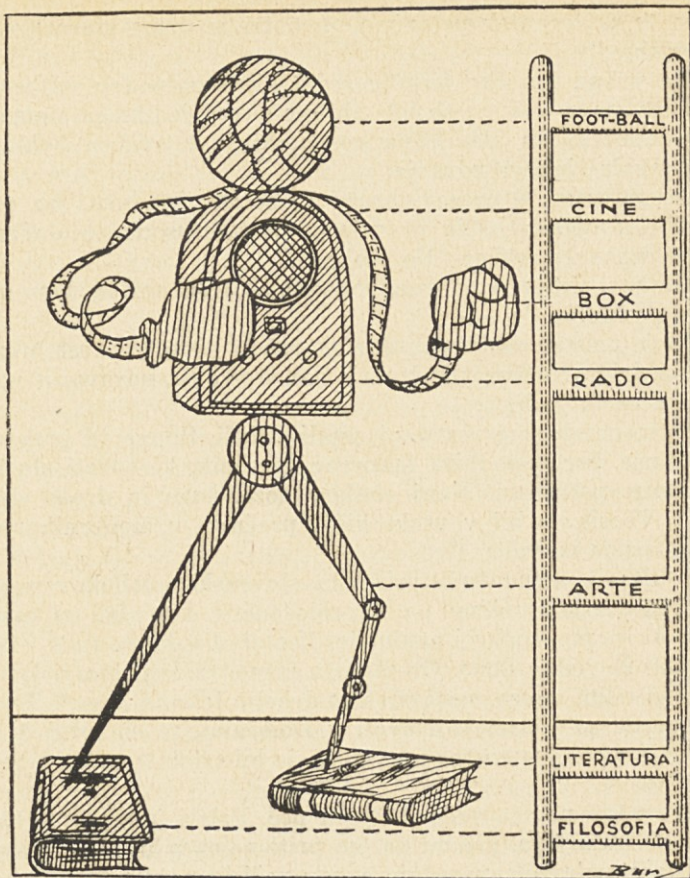
Solnce je bilo ravnokar prekoračilo svojo najvišjo točko in skrbne matere so še pospravljale mize, ko dospemo v vas. Pred prvo koč, podobno prej kaki Krjavljevi koči kot naši običajni kmečki stavbi, je ždela kakor Nanos sključena stara ženica. Obraz je zakrivala z rokami in sama s seboj govorila nerazumljive besede. Ko ji voščim dober dan, se vzpne, pokaže globoko izbuljene oči in izgine kakor deseti brat.

"France, slab začetek", se razposajeno šali razpoloženi Gregorec.

"Je danes pač petek — boš pri drugi hiši pa Ti poskusil srečo".

Ker smo imeli limone s seboj, bi si najrajši utešili žejo s svežo limonado, ki jo je znal pripraviti Tone na posebno izborni način.

Z nagajivim Gregorcem sva že imela prve hiše za seboj, ko naju ustavi Tonetu lastni zapovedujoči glas: "Fanta nazaj! V tej-

Moderni ljudje

Naša slika nam prav nazorno kaže, kaj da današnje človeštvo najbolj in kaj da najmanj ceni. — Filozofija ali po slovensko modroslovje pomeni razglabljanje o zadnjih vzrokih in ciljih ljudi, posameznika in skupnosti. Ta veda, ki so jo imenovali svojčas "kraljico znanosti" vidite da je postavljena v obeh in na lestvici sodobnih ljudi najnižje, današnjim ljudem se zdi, da je najmanj vredna. Tako malo, da je bilo treba razložiti celo njeno ime. Nič veliko boljše se ne godi leposlovju, posebno če je dostojno, pošteno in res globoko. Zato je tem večjega priznanja vredno, da je naš Meško, o katerem na drugem mestu obširneje poročamo, tako zaslovel in se priljubil tudi sredi današnjega izmaterijaliziranega sveta.

le hiši se za trenotek ustavimo, tu notri je doma staro slovensko gostoljubje.”

Na pragu kmečke hiše je sedel hišni gospodar, ki je ravno prižigal pipo, v veži pa so bile zbrane okrog jedilnega stola: mati, domača hčerka in bledolična gospa, ki je v svežem bohinjskem zraku iskala ljubega zdravja.

Gregorec se je precej okrenil in šel za Tonetom, jaz pa sem se nekoliko obotavljal in prav to je postalo usodepolno. Tone me namreč iznova pokliče: “No, doktor!”

“Kakor vidite, smo ravno pokosili. Kar sedite, bom precej prinesla vode.”

To je pristna slovenska domačnost in gostoljubnost brez vsakega nakitja priučene vljudnosti. Kar sree čuti, naravnost pove in tudi da. In to je lepo.

Za trenotek smo res sami ostali v hiši. Snaga in preprostost diha iz nje. Strop podpira takozvani prečnik, ki hkrati služi tudi praktičnim potrebam. Nanj obešajo nože, žago in drugo domače orodje. Včasih je bil v vsaki hišni prečnik, v modernih zidanih stavbah pa je izginil.

V hiši je doma tudi priznana slovenska globokovernost. V kotu visi Križani, stene pa so obložene s krasnimi slikami na steklo, ki so me tembolj zanimale, ker se dandanes tudi v kmečkih hišah že redko dobe. Ob mali, v steno vzdani omarici, opaziš družinski rožni venec, sestavljen iz debelih lesenih jagod. Te vrste rožne vence so včasih izdelovali v Domžalah in so tržili ž njimi kakor Ribničan s suho robo, zato jih je bilo dobiti v vsaki kmečki hiši.

Za vratmi počiva velika rujava peč. Poleti je dvakrat hladna in nekam osamljena, pozimi pa, ko pritisne sneg in mraz, porinejo vanjo velik zglavnik, posedejo okrog peči, govore o tem in onem, čitajo knjige in liste in se temeljito odpočijejo od poletnega dela in truda. Ako si kot otrok posedal za tako pečjo, je ne boš nikdar pozabil.

Ko použijemo limonado, se s primerno napitnino poslovimo. Že na pragu pa me zadrži prijazna in postrežljiva hišna gospodinja. Na njenih kostanjevo rumenih očeh je bilo brati, da ji nekaj teži sree.

“Oprostite, gospod doktor”, je začela s tistim menda prirojenim kmečkim strahom, “oprostite, nekaj bi vas rada vprašala.”

“Le hitro z besedo na dan!”

“Poglejte, tole moja hčerko Marico! Komaj 16 let ji je, pa

ima že kal bolezní v sebi. Na zunaj se ji ne pozna — res je bila zalitih lic, toda bleda kot razevetajoči se popek bele lilije — a roke so ji vedno mrzle, a če le prime za delo, je precej vsa potna. Kaj mislite, gospod doktor, o njeni bolezní?"

Tone in Gregorec sta jo ubrala urnih korakov na cesto, da bi ne počila v smeh, meni pa se je godilo tako kakor našemu učnemu prirodoslovcu Erjavcu, ki je nekoč padel med trgovce. Ko so mu pokazali vejico neke rastline in jim je pravilno povedal njeno ime in jim obenem še arzlóžil, za katere bolezní je posebno dobra, so vsi hkrati planili nanj, češ: "Moje dete ima grižo, mojo punčko lomi krč, mene po ušesih trga — katera bilka pomaga zoper to?"

V trdni veri, da sem zdravnik, mi jame tudi bledolična gospa naštevati svoje notranje težave: kako je že hodila po raznih letovišjih, kako je že iskala zaželjenega zdravja ob sinji Adriji in kako so ji končno zdravniki nasvetovali sveži bohinjski zrak.

Komaj pa jo prekine lahek kašelj, se že na pragu oglasi hišni oče, da se pri njem večkrat oglašá revmatizem, protin, naduha, da je že poskusil zdravilne kroglice, da je pa vse...

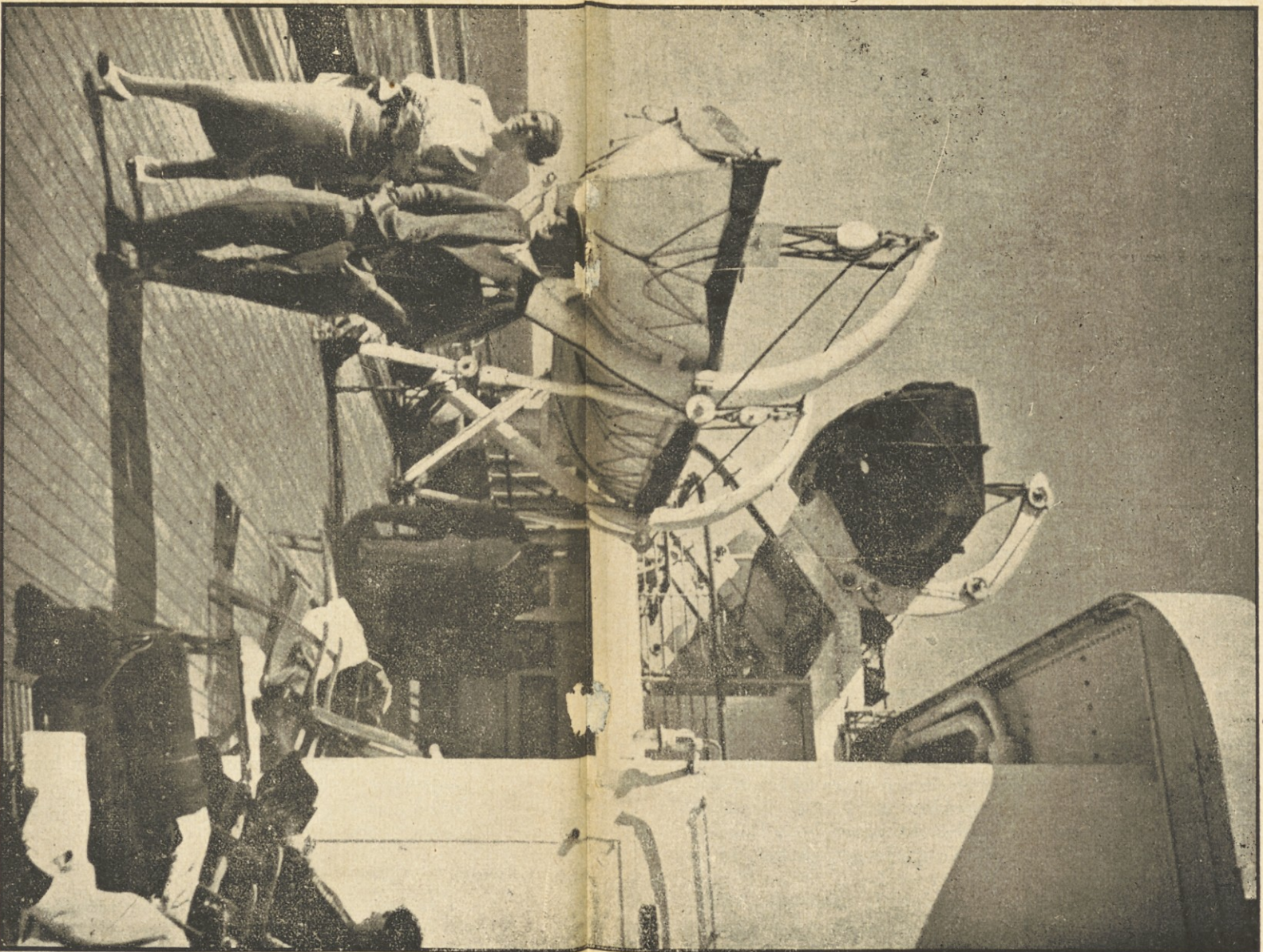
Iz tega mučnega položaja me je rešil Tone. Ko zaslišim njegov ponovni klic: "Doktor, naprej!" sem dal, že odhajajoč, nekaj splošno veljavnih zdravniških navodil z zatrdilom, da se bodo prej ali slej pokazali tudi učinki. (1)

Popoldan po tem komičnem dogodku nam je postal tako prijeten, da nismo čutili ne vročine ne utrujenosti, ko smo okrog devete ure zvečer zagledali Vodnikovo kočó na Velem polju.

Ob vstopu v Vodnikovo kočó smo imeli namen, da se samo nekoliko odpočijemo in da še isti večer dospemo na Kredarico, zadnjo kočó pod Triglavom. Toda v hipu se nebo zavije v temne oblake, prvim debelim kapljám sledi močan vihar in vsuje se ploha. Okna in vrata šklepečejo, naša trojica pa v varnem zavetju mirno in zadovoljno pije čaj in mleko, ki ga je v naglici pripravila oskrbnica Minka iz Srednje vasi. Lesena kočá je namreč pritrjena s štirimi železnimi vrvmi, ki leto in dan kljubujejo nevihti in viharjem.

(Nadaljevanje in konec prihodnjič)

(1) Naš gospod pisatelj ni doktor zdravilstva, ampak doktor modroslovja in profesor zgodovine.

NA LADJI

Bog ve, koliko se jih je že vozilo tako črez širno morje v novi svet — čeprav v tretjem razredu, ali še slabše — in si židalo zlate gradove v oblake. Zal da so se njihove sanje tako malokdaj uresničile.

Usodepolna past

(Nadaljevanje)

Te pikre besede so zadevale ubogega Koruzo kakor bič, da se je kar zvijal na stolu, kamor se je bil od žalosti sesedel. Čeprav ni bil posebno priljubljen, se je vendar večini navzočih "izvedencev" in "izvedenk" smilil, ko so ga videli tako pobitega. Zato je ukazal župan škodoželjnemu Koprivi molčati, nato se pa obrne k Koruzi in mu začne prav po očetovsko prigovarjati.

"Vidiš, Koruza, prav pa le nisi delal, da si pri napovedi dohodkov toliko prikril. Ako se to zve — in zvedelo se bo gotovo — te res utegnejo kaznovati. Ako bi bil plačal dolg, namesto da si denar hranil, ti bi vsaj tistih tisočakov ne bili tatovi odnesli. To imaš od svoje lakomnosti in neumnosti, da si denar doma hranil, namesto da bi ga bil imel v hranilnici. Toda, po toči je prepozno zvoniti. Sedaj se gre zato, da izsledimo tatove. Kedaj pa misliš, da bi se bila tatvina izvršila?"

"Najbrže nocej po noči, ko sem bil v kleti zaprt", vzdihnil je Koruza v svojih mukah.

"Ali nisi slišal nikakega ropotanja nad seboj?"

"Prav nič nisem slišal, ker sem spal vso noč. Zbudil sem se šele zjutraj, ko so začeli moji ljudje padati v klet. Toliko je pa gotovo, da je bil tat ponoči v komptarju. Prišel je prav lahko noter, ker niso bila vrata zaklenjena. Samo tega ne razumem, da se ni vjel v past kakor sem se jaz. Gotovo je vedel zanjo, sicer bi se ji ne bil mogel tako izogniti."

"Dovolite, gospod župan, še meni nekaj vprašanj", oglesi se Ovseni Joža, pritisne roko na službeno čepico in se obrne h Koruzi, ne da bi čakal županovega dovoljenja.

"Ali je še kdo drugi razen tebe poznal to past?"

"Samo mehanik, ki jo je naredil. Ta mi je pa prisegel, da ne bo nikomur izdal te skrivnosti."

"Dobro", pokima važno Joža in nadaljuje zaslišanje kakor pravcati preiskovalni sodnik.

“Blagajno si danes našel zaprto?”

“Da, zaprto, kakor navadno.”

“Na nji ne vidim nikake poškodbe. Torej tat ni vanjo vlomil, marveč jo je odprl s ključem.”

“Tudi jaz mislim tako.”

Sedaj je stvar jasna. Tat ni nihče drugi, kakor tisti mehanik, ki je naredil past. Prišel je ponoči v “komptar”, zaprl past, izpraznil blagajno. Nato je past zopet nastavil in jo popihal. Vsak drug bi se bil moral vjeti kakor smo se mi, ki nam je bila ta naprava neznana. Ključee si je pa ponaredil, saj je imel dosti časa, da si je lahko napravil odtiske od ključavnice. Potolaži se, Koruza! V nekaj dneh imamo tatu in ukradene kronice. Takrat se pa spomni name, da sem ti jaz izsledil tatu in ti otel premoženje.”

Tako je govoril Joža Oves in se ponosno ozrl po poslušavcih, ki so se odkritosrčno čudili njegovim bistroumnosti. Tudi orožniški četovodja Sirk, ki je prišel zraven šele po zaslišanju, je moral priznati da je mehanik po pravici osumljen.

Koruzi je legla vesela nadeja v srce, in v tem upanju je iznova oživel. Ovseni Joža je pa pridno jedel in pil. Bil je namreč sedaj stalen gost pri Koruzi. Mogočno je hodil po prodajalni gori in doli, rožljaj z bridko sabljo in pravil vsakemu, ki ga je hotel poslušati, da so rožniki zopet zamudili imenitno tatvino, da je pa on Joža Oves, spravil “pravico” na pravo sled in ji tako rekoč s prstom pokazal na zločinea.

Žal, da je Koruzino upanje in Ovsovo postavljanje trajalo samo kratek čas. Čez dober teden je prišel četovodja Koruzi povedat, da je Joža zapeljal sodnijo na napačno sled. Mehanik je takoj, ko so ga prijeli, dokazal, da je bil ob času tatvine že pri svoji rodbini v Gradcu.

Ta novica je Koruzo jako pobila in tudi Oves je bil precej potlačen, tako da se je nekaj dni skrbno ogibal znancev, zlasti pa zbadljivega Koprive, ki je obema, Koruzi in Ovsu, prav iz sreča privoščil to neprijetno presenečenje.

Ker je Koruza pri zaslišanju omenil, kako je prišel v Trstu ob ključee in kako se mu je dan pred tatvino ponudil nek Tržačan v službo so začeli poizvedovati tudi v to smer. Tu je imela sodnija več sreče. Dognala je, da je Lorenzo Mukich izpraznil Koruzino blagajno, a našel s svojim plenom vred v morju žalosten konec.

Fakin se je po svojem “zaslužnem” delu v Kurjih čevcih vrnil srečno v Trst. S svojim elegantnim postopanjem in popivanjem

je pa kmalu opozoril nase policijo. Slučajno je zvedel, da bi se izvestni gospodje pravice radi z njih nekoliko bližje seznanili, ter ga vprašali, kako more iz svojih negotovih in pičlih dohodkov poravnovati tolike račune po gostilnah i nkavarnah.

Lorenzo pa ni nikdar iskal ožjih stikov z možmi, ki gledajo iznad polumesca, zlasti pa ni bil prijatelj nerodnih vprašanj. Zato se je v temni noči polastil pripravne jadrnice in se odpeljal proti lepi Benečiji. Na tej nočni vožnji mu je delal družbo njegov prijatelj Marko Polentoni. Ta družčina je bila jako važna, ker bi brez nje nikdar ne bili zvedeli, kakšna usoda je zadela Koruzine kronice in cekinečke. Na dnu čolna je ležal velik natrpan nahrbt-bila pa tudi njegova srebrna in zlata vsebina vredna te pozornosti. Lorenzo se je že v mislih vozil kot eleganten kavalir v lepi gon-nik, za katerega je Lorenzo s posebno nežnostjo skrbel. Saj je doli po Benetkah. Toda, Lorenzo je obračal, veter je pa obrnil — njegovo jadrnico in tisto, kar je bilo v njej.

Sprva sta potepuha dobro vozila. Na odprtem morju jima je pa kmalu začela huda presti. Moža sta bila pač navajena na ladijo nositi vreče, ne pa jadra obračati. Naenkrat je potegnil veter z močnim sunkom in jadrnica se je prekuenila. Lorenzo je odjadral s svojim nahrbtnikom vred tja, kjer kronice nimajo nikake ve-ljave več. Marka so pa naslednje jutro ribiči rešili, ko se je že pripravljaj, da bi odrinil za svojim tovarišem. Držal se je namreč za rob čolna in tako križaril po morju. Ker pa tako potovanje ni baš preveč zložno, je sklenil, da gre pogledat, kje je Lorenzo. To nameró so mu preprečili ribiči, ki so ga potegnili iz morja in še tisti dan spravili v Trst na varno. Poznali so namreč lastnika ja-drnice, in Polentoni je moral na policijo. Tu so polagoma spravili iz njega celo žalostno zgodbo o neslavnem koncu fakina Lorenea in njegovega zaklada.

Koruzo je vest o žalostni fakinovi smrti tako potrla, da je ostal v postelji kar cel teden skupaj. Sicer so v Kurjih čevcih še danes tega mnenja, da Koruza ni žaloval po Loreneu, ampak po svojih kronicah in cekinčkih, toda, Kurjevci kaj radi nato-leu-jejo...

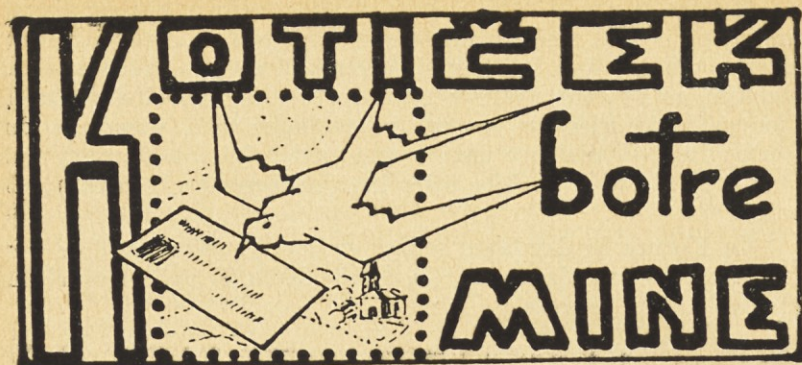
Ko je prišel, mož prvikrat zopet v prodajalno, so bili vsi usluž-benci edini v tem, da se je tekom osmih dni za deset let postaral. Smilil se jim je tako, da ga niso hoteli nadlegovati z zahtevo za odškodnino. Gospodična Fani mu je odpustila celo "švedrasto gos", dasi ji ni prav nič povišal plače. Edino gluha Mreta ga je ter-jala za tista jajca. Moral ji jih je plačati in sicer po šest.

Koruza je potem zopet dan za dnevom sedel v svojem "komptarju", pa ne več vesel in sam s seboj zadovoljen, kakor nekdej, marveč ves žalosten in čmeren. Kadarkoli so mu obvisle oči na blagajni, so odhitele njegove misli doli na jug, proti sinji Adriji, kjer počivajo njegove kronice in cekinčki tako varno na dnu morja. Tam so pač dobro obvarovane pred dolgimi tatinskimi prsti, tudi brez pasti, ki je bila njim in njih gospodarju tako usodepolna.

Če Koruza še dandanes sedi v svojem "komptarju", ne vem, ker nisem bil že dolgo v Kurjih čevcih. Kdor bi rad to vedel, naj gre sam tja in popraša po njem.

K o n e c.

Draga gospa botra Mina!

Naj v začetku tega svojega pisanja najprej lepo pozdravim Vas in vse jeseničane, posebno tudi še našo gospodično urednico Kristo Hafnerjevo, saj jo gotovo kaj poznate, katere smo veseli in na katero smo ponosni, ker se tako hvalevredno in tako uspešno trudi z nami, vse gospe in gospodične jeseniške učiteljice in gospode učitelje, pa tudi učenke in učence. Taki pozdravi so bili evojčas za začetek pisanja povsod v navadi. Škoda, da ste jih doma na Slovenskem opustili. V Argentini smo jih ohranili do današnjega dne. Bodite torej vsi skupaj najlepše pozdravljeni!

Pišem Vam zlasti zato, ker ste nas v božični številki tako prijazno povabili, da mi skoraj odreči ni mogoče.

Ni pa se ne jezite, če Vam to pismo ne bo kaj všeč. Zakaj ste nam pa dali vse pravice, da je lahko dolgo, lahko tudi kratko in tako dalje. Ne ostaja Vam torej sedaj drugega, kakor da je lepo potrpežljivo preberete od začetka do konca, če ste res tako radovedni, kakor se delate in če res hočete vse vedeti kaj da je v njem.

Da ne bo to moje pisanje le predolgo, Vam ne bom pripovedoval kako in zakaj da sem prišel te božične praznike iz velikega argentinskega glavnega mesta Buenos Aires na argentinske kmete, v pampo, na kamp, na počitnice in v službo, kakor se vzame.

Tam doli na jugu, blizu znamenitega argentinskega morskega kopaljšča Mar del Plata, največjega, najbolj obiskanega in najlepšega v vsej Južni Ameriki, leži estancija veleposestvo La

Porfía. La Porfía je zapustil znameniti buenosajreški zdravnik dr. Ferrari tukajšnjemu dobrodelnemu društvu ki je preuredilo estancijo za počitniško kolonijo svoje buenosajreške sirotišnice. Menda to že veste in Vam ni treba posebej razlagati, da imamo v Južni Ameriki in po vsej južni zemeljski polobli ravno o božiču največjo vročino in seveda tudi vélike počitnice kakor pri Vas meseca julija in avgusta. Tako sem se torej za praznike ne pričakovano znašel med 76 argentinskimi dečki sirotami.

Želite, da Vam jih opišem?

Ker so bili rojeni v Argentini, so po argentinskih postavah vsi Argentinčki, argentinski državljani. Katerih starišev sinovi da so, pa največkrat nihče ne ve, ker jih je mnogo prišlo v zavod iz najdenišnice. Za prav mnoge nihče ne ve, kako da jim je ime, kako se pišejo, ali so bili krščeni. Nikdar jih nihče ne pride obiskat, kar jim je posebno težko. Recite, recite, botra Mina, vsem otrokom, ki jih poznate, naj Boga zahvalijo, če imajo dobre stariše, tudi če včasih malo zakriče nad njimi ali jih celo našeškajo kadar zaslužijo. Na prvi pogled je videti, da so to otroci staršev najbolj različnih rodov. Veliko jih je pravih črnih in kuštravih zamorčkov z velikimi belimi očmi, čudno rdečim jezičkom in — kakor jih imam rad — odvratno oguljeno notranjostjo njihovih malih ročk. Prav veliko jih je plavolasih in rdečeličnih potomcev Nemecev, Angležev, Poljakov ali Rusov, dočim so pravi Argentinci navadno temnopolti in črnolasi vendar seveda vse drugačni, kakor zamorci. Morda je med njimi tudi kaj Slovenčkov? Kdo jih bo poznal, ko čebljajo samo v sladki

Žal je precej teh najdenčkov bolehnih, telesno in duševno slabo razvitih, čeprav je treba takoj povdariti, da je omenjeno društvo vse naredilo, da jih zdravo in kar se da dobro vzgoji. Žal jih je veliko, zelo veliko, in pri najboljši volji ni mogoče za vse tako poskrbeti, kakor bi bilo najboljše in kakor bi društvo rado.

Mimogrede omenjam, da je buenosajreška Beneficencia de la Capital največja dobrodelna ustanova za eno samo mesto, kar jih je na svetu. Da si boste napravili o nji skromno sliko, Vam povem, da je na primer spekla za letošnje božične praznike za svoje uradništvo in varovance ravno 7.000 kg potic, da je lahko vsak kaj malega dobil. Naj omenim, da vzdržuje Beneficencia de la Capital podobne zavode za deklice, pa tudi velike bolnice, zlasti za ženske itd.

Na estancijo La Porfía, pošljejo torej vsakokrat le nekaj

malega sirot in za malo časa, za en mesec ali kaj več, da se navžijejo nekoliko svežega zraka in se okrepe, na kar se vrnejo v mesto, da naredijo prostor drugim.

La Porfía pomeni slovensko Tekma. Je to majhna estancija, ki pa je hotela tekmovati z drugimi, čeprav je ena izmed najstarejših v okolici. Dne 15. decembra leta 1832 je bila ustanovljena in ravno 102 leti pozneje, istega dne, sem stopil jaz, morda prvi Slovenec, na njena tla.

Kako je velika?

Hišna mapa pové, da meri naša estancija natančno 5.614 ha 51 a 79 m² in 31 dm². Iz tega, gospa botra, na prvi pogled ne boste razvideli veliko drugega, kakor da je to veliko hektarjev in da znajo Argentinci svojo zemljo dobro meriti, če so pri tako velikih posestvih na kvadratne decimetre natančni. Če pa te številke bolj od blizu pogledava, pa že lahko preračunava, da bi pri nas doma živelo na taki zemlji najmanj tisoč družin, to je skupno kakih pet tisoč ljudi z otroci vred. Tod pa preživlja tako posestvo štiri ali pet družin in petero ali šestero hlapcev in čekel, vsega skupaj kakih 25 ali 30 ljudi. In to v najbogatejši, najnaprednejši in najobljudenejši argentinski provinci, ki se imenuje Buenos Aires, ravno tako, kakor argentinsko glavno mesto.

Da ne boste napačno poučeni, naj Vam povem, gospa botra, da je v Argentini še zelo veliko mnogo večjih estancij, pa seveda tudi veliko manjših. Ker sem jih v okolici več obiskal, Vam lahko povem, da merijo prilično samo po 1.500 ha in da jih obdeluje navadno po ena sama družina z dvema ali tremi hlapci in ravno tolikimi deklami. Kako jih obdelujejo bomo pa pozneje videli.

Naše najbližje mestece je bilo zgodovinsko znani Maipu. Če pridete kdaj v Buenos Aires, boste videli, da se imenuje po tem mestu prav lepa buenosajreška ulica. Tudi sicer argentinski meščani radi imenujejo svoje ulice po svojih mestih, mestom pa dajejo najraje imena kakih svojih slavnih generalov.

Do mesteca Maipu, kjer živi gospod župnik, kjer imajo cerkev in vse razne urade, imamo 9 legev hoda ali vožnje ali pa ježe kakor kdo hoče. Ena legva pomeni po naše 5 km. Devet legev bi se reklo torej 45 km! To je naša najbližja vas, fara, pokopališče če bi hotel kdo umreti tuka, itd. Samo železniško postajo imamo še bližje v Las Armas, kjer ni drugega kakor pošta in ena trgovina. Pa tudi v Las Armas imamo svojih 5 legev ali 25 kilometrov. Vmes in še daleč na vse strani pa sama nepregle-

dna in prerodovitna ravan s čakrami in estancijami. Ker hočete "vse vedeti" — jaz sem naprej vedel, da mi bo delalo to moje pismo zaradi Vaše tolike radovednosti še velike preglavice — pomeni čakra manjše posestvo, v teh krajih pod tisoč ha, estancije pa so večja, tudi po več deset tisoč ha velike.

Naša pokrajina, nepregledna ravnina brez vsakega hribočka, velika za mnogo Jugoslavij in silno rodovitna, se imenuje la pampa. Da ne boste v skrbeh za moje poštenje, če boste pogledali na zemljevid, Vam moram povedati, da se imenuje La Pampa (poglejte, kako pišem to pot z veliko začetnico), da se imenuje La Pampa tudi argentinska pokrajina, ki meri sicer 142.800 km², vendar sega prava pampa daleč na vse strani preko nje.

Nesreča pampe kakor sploh Argentine je pomanjkanje cest. Je namreč pampa zgolj ravna in prerodovitna črna zemlja sicer brez gozdov, pa tudi brez kamenja. Zidanje cest bi bilo zelo drago. Kaj šele ko je pampa za naše razmere tako redko naseljena.

Druga prometna ovira so neštevilna plitva in na svoj način presihajoča jezera.

Iz mesteca Maipu smo se peljali na estancijo La Porfía sicer v kamijenu, tovornem avtu, ampak kako. Poleg avta je moral jezditi peon (poljski delavec), da pomaga izvleči onih šestnajst konj, ki so sicer gnali avto, če bi se le kje ustavili in obtičali v vodi, in če bi jih ne mogel izvleči, da gre iskat pomoči do bližnje čakre ali estancije. Konj je še danes zanesljivo prevozno ali prenosno sredstvo na argentinski pampi, kakor bomo še pozneje videli. Zato zna v Argentini vsaj na deželi vse jahati, mali in veliki, otroci in ženske. Razumljivo, da jahajo otroci tudi v šolo, če se morda, posebno deklice, ne vozijo raje na dvokolnici z sila visokimi kolesi, ki ji pravijo surki. Tudi o tem Vam bom še pozneje kaj pisal. Tudi bogati mestni ljudje radi jahajo za zabavo in kratek čas.

Najbolj hitri so seveda tudi v Argentini aeroplani. Mnogo bogatih estancijerov jih resnično tudi ima. Žal so na splošno še predragi. Tudi bojijo se ljudje aeroplanske vožnje še vedno bolj kakor je treba.

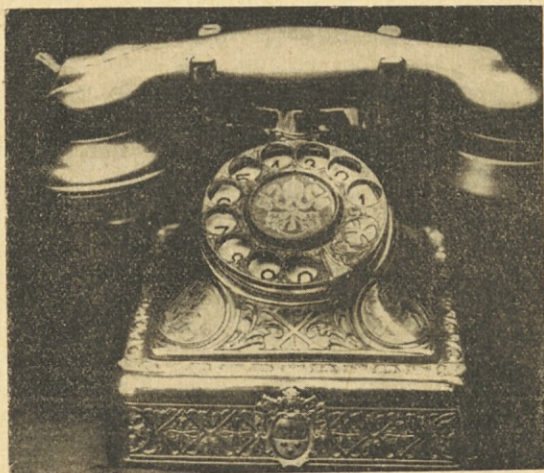
Napotili smo se torej po starem načinu iz mesteca Maipu s šestnajstimi konji v motorju avtomobila in z enim ki je šel "za vsak slučaj" ob naši strani. Ker ni ceste, smo vozili kar počez čez travnike. Vendar ne popolnoma koder bi kdo hotel, ker je treba vedeti, da je Argentina deželna plotov, v katerih je razmeroma

le malo lesa in vrat, ki jih mora potnik dobro poznati, če hoče priti kaj daleč naprej. Vsak gospodar ima razdeljeno svojo posest v velike ograjene pašnike. Ko je popasla živina en travnik, jo prežene na drugega. Tako vse leto, ker po teh krajih ni snega in prenočuje in prezimuje živina vedno na prostem. Drugega kot živinoreje pa po teh krajih ne poznajo. Ti plotovi iz petih bodečih žic so nadaljna velika prometna ovira.

Kaj kmalu iz mesta so se začele "lagunas" številna plitva jezera s precej čisto in neusmrajeno slano vodo. deloma poraslo z bičevjem, ki je zatočišče nešteti in najbolj raznovrstnih ptic. Tem jezerom bodi v čast povedano, da niso močvirja, ampak plitva, običajno okrog enega metra, največ pa do dva metra globoka, in s trdnim dnom, tako da smo lahko vsevprek vozili z avtom preko njih.

Lahko, to besedo je treba vzeti po pameti z zrnecem soli, kakor pravijo latinci. Lahka ta vožnja ravno ni bila. Samo enkrat bi Vam jo privoščil, draga gospa botra Mina, ker Vas vse tako zanima. Za špas bi potem na tako vožnjo že ne hodili več. Šlo je pa le. Vsi smo prišli srečni in celi na Porfío. Tudi nazaj, kakor vidite, ker Vam pišem to pismo že spet iz Buenos Airesa. Našemu Fordu v čast bodi povedano, da nikdar nisem verjel, da bi mogel kak avtomobil biti tako potrpežljiv in vstrajen.

(Dalje prihodnjič)

Banque Baruch et Cie.

BANKA JUGOSLOVENSКИH IZSELJENCEV V FRANCIJI,
BELGIJI, HOLANDIJI IN LUKSEMBURGU

15, RUE LAFAYETTE, 15
PARIS, FRANCE

Najhitreje in pod najugodnejšimi pogoji pošilja denar v domovino. Nakažite nam svote, ki jih želite poslati v domovino potom čekov, ki se glasijo na francoske franke in so plačljivi v Parizu, ali na čeke v angleških funtih, plačljive v Londonu.

Da bodo Vaši otroci boljši, bolj razumni in bolj pridni, jim kupite **VIGILOVE OTROŠKE POVESTICE** o katerih je naš list že obširneje pisal. Doslej je izšlo 63 zvezkov, okusno vezanih in ilustriranih. Po deset centavov.

Dr. JUAN ANGEL
MARTINOLICH
odvetnik

MONTEVIDEO 481
U. T. 35-5223

Pri najboljši volji Vam Vaši ne morejo pisati vseh novic iz domačih krajev, Vi bi pa radi vse vedeli. Naročite si torej najboljši slovenski dnevnik **SLOVENEK** ali najboljši slovenski tednik **DOMOLJUB**. Naročnina dnevnika Slovenec mesečno \$ 4.—, tednika Domoljub letno \$ 6.— in mesečnika Bogoljub letno \$ 3.—.

Naročila:

UPRAVA SLOVENCA, DOMO-
LJUBA IN BOGOLJUBA
Kopitarjeva ulica 6
LJUBLJANA, Jugoslavija

Poslušajmo, uprava govori!

V zadnjih številkah Duhovnega življenja smo objavili sezname naših dobrotnikov, ki so nam zbrali čedno svoto, za katero se jim uprava ponovno zahvaljuje iz vsega srca.

Zelo napačno pa bi bilo misliti, da je s tem že vse urejeno, da ima sedaj Duhovno življenje denarja na pretek, in da odslej niti naročnine ne bo treba več plačevati. Kakor na podlagi spodnjih podatkov lahko vsak sam izračuna, so vsi ti izredni darovi skupaj ravno plačali našo posebno številko o priliki evharističnega kongresa, ki je izšla v trikratnem obsegu, na stotih straneh, in v pomnoženi nakladi.

Da bomo svoj list bolj poznali, si dovoljuje uprava povedati svojim naročnikom in prijateljem nekatere računске skrivnosti, ki jih uprave listov na splošno skrbno skrivajo, ki pa bodo gotovo zanimive in poučne:

Prvih tisoč izvodov naše revije v navadnem obsegu nas stane tedensko okoli 125.— (sto dvajset pet) pesov, v čemer je vračunan papir, ki vidite, da je za naše izseljenske razmere prav dober, tiskanje, klišeji (slike), kuverte, poštnina in razni manjši izdatki.

Ta cena se zdi vsakomur neverjetno nizka. Seveda pa v zameno zaradi nizke cene ne moremo zahtevati od tiskarja take natančnosti, kakor bi jo radi in kakor jo bomo sčasoma, ko bomo lahko več plačali, tudi dosegli.

Iz teh števil sledi prav zanimiv sklep: da bi list, ki bi ne imel nobenih oglasov, izhajal tedensko v samo tisoč izvodih, katere bi uprava vse prodala, napravil svojemu gospodarju poleg skrbi in dela še tedensko \$ 25.— izgube, mesečno torej \$ 100.— in letno \$ 1.200.—.

Po vsem tem, dragi naročniki že lahko razumete, da mora biti uprava slovenskega izseljenskega lista zelo pridna in natančna, če naj list vzdrži, kaj šele če naj ga izboljša!

Račun se izpremeni šele pri drugem tisoču naročnikov. Drugi tisoč izvodov stane namreč skupno komaj po \$ 40.—. Nadaljni tisoči so še nekoliko cenejši!

Naj se torej vsak naročnik zaveda, da prejema za svojo naročnino tudi samo denarno govorjeno, več kakor je pa dal. Da ne govorim o duhovni vrednosti člankov Duhovnega življenja, ki jih po pravici vsi hvalijo, ki niso samo v prijetno zabavo in razvedrilo, ampak so tudi prava izseljenska šola za male in velike.

Redno in v naprej plačati naročnino je torej dolžnost vsakega naročnika. Izvemši našim sotrudnikom in upravam, ki nam pošiljajo svoje liste v zameno, ne moremo nikomur pošiljati lista brezplačno, izvemši kolikor nam dovoljujejo sredstva, ki so nam bila v ta namen darovana (tiskovni sklad) bolnicam, izseljenskim šolam in brezposelnim, ki so se obrnili v ta namen na nas s primerno prošnjo.

Kdor je list naročil, pa ga ni plačal, naj ve, da mu ga moramo ustaviti. Morebitno pridržano naročnino si je nepošteno pridržal.

Nekateri naši naročniki v Evropi, zlasti v Jugoslaviji pravilno mislijo, da je naročnina za tak list kot je Duhovno življenje neverjetno nizka. V kolikor niso poravnali naročnine čes, da je to preračunanó v ameriške denarje tako malo, da se ne splača pošiljati, mislijo napačno. Denar je v Ar-

gentini drag! Sedemdeset dinarjev preračunanih v argentinske pese danes v Argentini več velja, kakor v Jugoslaviji! Nastavili smo najnižjo možno ceno zato, ker računamo na mnogo naročnikov. Ponovno izjavljam, da moremo vsakomur pošiljati list za označeno ceno, nikomur pa ga ne moremo pošiljati zastonj. Naročnino naj pošiljajo naročniki na način, ki je razložen na vsakokratnih platnicah.

Vse naše prijatelje nujno prosimo, naj ne pozabijo tiskovnega sklada kadar plačujejo naročnino, pa tudi ne ob drugih raznih prilikah.

Prosimo Vas, pridobite nam novih naročnikov. Z novimi naročniki tudi sami sebi koristite. Čim več nas bo, toliko boljši bo lahko naš list. Pa je že sedaj tak, da je vreden priporočila. Saj je to edina slovenska izseljenska družinska revija in več velja, kakor ste dali zanj.

Pri vseh svojih poslih se poslužujte zavodov in ustanov, ki oglašujejo v našem listu.

Končno sporočamo, da je stopil v našo službo gospod Mirko Peljhan, ki Vam ga v vseh zadevah najtopleje priporočamo.

**ZAVOD NAŠIH ŠOLSKIH
SESTER v ROSARIJU**

calle CORDOBA 1646

sprejema na stanovanje in hrano
deklice, ki obiskujejo notranjo
ali katerokoli zunanjo šolo.

— ZAVOD —
V. CIRILA IN METODA

sprejema dečke v popolno varstvo
Obrnite se pisмено ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO
C.G.B.A. (Bs. Aires)

NAŠE SESTRE na DOCK SUDU
so otvorile otroški vrtec v ulici
M. E. Estevez, kjer sprejemajo
otroke od 2 let naprej. Podučuje-
jo odrasla dekleta v ročnih delih,
petju in raznih jezikih.

Edina slovenska brivnica na Pa-
ternalu. — Paz Soldá 4979 —
Se priporoča: Leopold Zavrtanik

Slovenska čevljarnica
Paz Soldán 4983

Anton Saksida

Boletín de la Misión Católica Eslovena
Službeni vestnik Slovenske katoliške misije

CERKVENI KOLEDAR

13. januar — prva nedelja po Razglašenju — slovenske božje službe na Paternalu po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

14. januar — ponedeljek — spomin svetega in učenega Hilarija, škofa, spoznavavca in učenika Cerkve.

15. januar — torek — spomin svetih trideset in osmih menihov, ki so jih na gori Sinaj Saraceni poklali zaradi stanovitne vere v Kristusa.

16. januar — sredo — spomin svete mučenice Florencije, katere relikvije hranijo v buenosajreški stolni cerkvi.

17. januar — četrtek — spomin svetega opata Antona čigar čudovito epokorno* življenje je popisal slavni aleksandrijski škof sveti Atanazij.

18. januar — petek — spominski dan prvega prihoda apostola Petra v Rim, čigar legendo je povzel deloma slavni poljski pisatelj Sienkiewicz v slovitem romanu Quo vadis.

19. januar — petek — spomin svete in plemenite perzijske družine: zakonskih Márija in Marte, in sinov Audifaksa in Abaka, ki so bili v Rimu do smrti mučeni, kamor so prišli na romanje.

20. januar — druga nedelja po Razglašenju — slovenske božje službe po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

CERKVENA KRONIKA

Te dni je prispelo v Buenos Ares četvero slovenskih šolskih sester, ki so se napotile v San Lorenzo de Santa Fé (poleg Rosaria), kjer bodo povečale svojo že več let obstoječo šolo. Dobrodošle!

Z isto ladjo je prispelo desetero hrvaških Usmiljenk, deloma za argentinsko-hrvaško-slovensko šolo in otroški vrtec na

Dock Sudu (Buenos Aires), deloma za bolnico v Guanimi FCS.
Dobrodošle!

Posebno vesela pa se nam zdi novica, da pride že v krajšem času iz domovine šestero slovenskih šolskih sester v San Antonio Oeste poleg Buenos Airesa, kjer bodo osnovale dekliško šolo, žal skraja argentinsko, ker so jih Argentinci pozvali in jim plačali pot, kjer pa smo vendar gotovi, da bodo že v krajšem času tudi nam Slovencem veliko, veliko koristile. Dobrodošle!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Leopolda Kodrič in Mihael Kaučič pred pričama Alojzijem Centa in Rafaelo Centa. Vse najboljše!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Milka Molan in Ivan Kežman pred pričama Jožefom Ovsenik in Angelom Amado. Vse najboljše!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Terezija Zabar in Jožef Brčko pred pričama Fr. nčišk. Samokec in Rafaelom Povšič. Vse najboljše!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Rozalija Živič in Vinko Batagelj pred pričama Pavlino Batič in Vinkom Živec. Vse najboljše!

MALO KATEKIZMA ZA NAŠE MALE

Stopil je Jezus v ladjico in z njim so šli njegovi učenci. In odrinili so na morje. In glej, nastal je na morju velik vihar, tako da so ladjico zagrinjali valovi. Jezus je pa spal. Njegovi učenci so ga zbudili in so rekli: "Gospod, reši nas, utapljamo se." — Jezus jim je rekel: "Kaj se bojite, maloverni?" Tedaj je vstal in zapovedal vetrovom in morju, in nastala je velika tišina.

Ljudje so se pa začudili in so rekli: "Kdo je ta, da so mu pokorni celo vetrovi in morje?"

Ali je Jezus samo človek?

Jezus ni samo človek, ampak tudi pravi Bog.

Pomni. Ljudje so govorili: "Kdo je ta?" Začeli so slutiti, da je Jezus Bog.

Če je torej Bog dal isti dar njim kakor nam, ki smo sprejeli vero v Gospoda Jezusa Kristusa, kdo sem bil jaz, da bi bil mogel Bogu braniti?"

Ko so to slišali, so se pomirili in so poveličevali Boga, govoreč: "Torej tudi poganom je Bog dal spreobrnjenje, da bodo živeli."

Kateri so se bili razkropili zaradi preganjanja, ki je bilo nastalo ob času Štefanovem, so prišli do Fenicije in Cipra in Antiohije; vendar nauka niso oznanjali nikomur drugemu kakor le Judom. (94) Bilo pa je med njimi nekaj mož s Cipra in iz Cirene, ki so po prihodu v Antiohijo oznanjali tudi Grkom blagovest o Gospodu Jezusu. Roka Gospodova je bila z njimi in veliko število jih je verovalo ter se spreobrnilo h Gospodu. Prišel je pa glas o tem do ušes jeruzalemske cerkve in poslali so Barnaba v Antiohijo. (95) Ko je ta prišel tja in videl delo milosti božje, se je razveselil in je opominjal vse, naj z odločnim srcem vztrajajo pri Gospodu; kajti bil je dober mož in poln Svetega Duha in vere. In pridružila se je Gospodu velika množica. Nato je odšel v Tarz (96) po Savla, in ko ga je našel, ga je privedel v Antiohijo. Celo leto sta se shajala s cerkvijo (97) in sta učila veliko množico, in najprej so v Antiohiji učence imenovali kristjane. (98).

(94) Ni jim še bilo znano, da je Peter krstil in v Cerkev sprejel pogankega stotnika Kornelija.

(95) Antiohija je bila po velikosti tretje mesto v rimski državi, glavno mesto sirske provincije in stolica cesarskega namestnika. Stela je pol milijona prebivalcev: Grkov, Sircov in Judov. Barnaba je prišel tja, da je uredil ondotne cerkvene razmere; delo mu je uspelo s pomočjo Pavlovo. Kakor je bil Jeruzalem središče judovsko-krščanske cerkve, tako je postala Antiohija središče in matica poganško-krščanskih cerkva.

(96) Tarz, glavno mesto Cilicije in domovina sv. Pavla. Slovel je posebno kot sede grške znanosti; visoka šola v Tarzu se je merila z atensko in aleksandrijsko.

(97) S cerkvijo, to je s cerkveno občino, z verniki.

(98) To ime so dali vernikom pagani. Judje so jih imenovali zaničljivo Nazarejce, sami verniki pa so se imenovali brate, učence, svete itd.

Buenos Aires — Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires — Banco Holandés, Bmé Mitre 234. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. — J. Živec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

Jugoslavija: Zadrúžna gospodárska Lánka v Ljubljani, Miklošičeva cesta, s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Germánico, Rio de Janeiro, Rua Alfandega 5 — Banco Germánico, Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 — Banco Germánico, Santos, Rua 15 de Noviembre 164 — Banco Holandés, Sao Paulo, Rua da quintanda 9.

Paraguay: Banco Germánico, Asunción, Calle Pres. Franco esq. Chile.

Chile: Banco Germánico de la A. S., Santiago, Calle Huerfanos 833 — Banco Germánico, Valparaíso, Calle Pratt 238.

Francosko, Belgija in Luksenburg: Banque Baruch et Cie., Paris, 10 rue Lafayette.

Holandsko: Hollandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam, Holandia.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

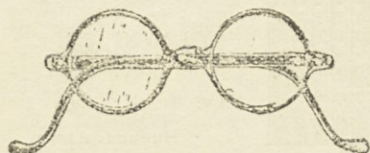
SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporoča se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

Očala, navadna \$ 2.50; z okvirjem imitacija. Karej \$ 5.—; okvir za očala \$ 2.50; stekla za očala: eno \$ 1.50, obe \$ 2.50.

Optika

TEOFILO MOUCHARD
CERRITO 378

Telefon: 35 (Lib.) - 2819

Moderna organizacija naše Banke, Vam nudi priložnost, za najtočnejše in najhitrejše izvršenje vseh bančnih operacij.

HRANILNICA

ODDELEK ZA POŠILJKE

ODDELEK ZA POTNE LISTKE

POSTERESTANTE

Vse Vaše potrebe, ki spadajo v omenjene oddelke lahko izvršite v našem zavodu. Uradniki Vaše narodnosti so Vam na razpolago in v najkrajšem času ste vpljudno in natančno postreženi.

GOTOVOST

HITROST

USLUŽNOST

TAUPANJE

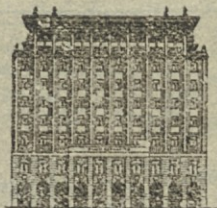
Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUR

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

Uradne ure: od 8.30 do 7, v sobotah do 12.30

PODRUŽNICA:
Corrientes 3227
Mercado de Abasto
Buenos Aires

GLAVNI SEDEŽ:
25 de Mayo 151—159,
Av. L. N. Alem 150
Buenos Aires